

## **OBDAVČITEV PLAČILA PRISPEVKA DELODAJALCA ZA DOKUP POKOJNINSKE DOBE PRESEŽNIH DELAVCEV**

### **Pojasnilo DURS, št. 42401-26/2005, 15. 2. 2005**

V zvezi z vprašanjem glede obdavčitve dohodka iz naslova dokupa pokojninske dobe presežnim delavcem v nadaljevanju pojasnujemo:

V skladu s prvim odstavkom 23. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 54/04, 56/04 - popr., 62/04 - popr., 63/04 - popr., 80/04 in 139/04), v nadaljevanju: ZDoh-1<sup>1</sup>, dohodek iz zaposlitve vključuje vse dohodke, ki jih prejme fizična oseba na podlagi zaposlitve (v nadaljevanju: delojemalec) od izplačevalca, ki je delodajalec ali druga oseba (v nadaljevanju: delodajalec), v zvezi s preteklo ali sedanjo zaposlitvijo.

Kot zaposlitev v skladu z drugim odstavkom istega člena<sup>2</sup> velja vsako odvisno pogodbeno razmerje, na podlagi katerega ima fizična oseba pravico do plačila za opravljeno delo ali storitev, ne glede na to, ali je to fizično ali intelektualno delo, vključno z ustvarjanjem ali izvedbo avtorskega dela, in ne glede na čas trajanja zaposlitve.

V skladu s prvim odstavkom 24. člena ZDoh-1 dohodek iz zaposlitve vključuje vsako izplačilo in boniteto, ki sta povezana z zaposlitvijo. Na podlagi drugega odstavka istega člena za dohodek iz zaposlitve veljata dohodek iz delovnega razmerja in dohodek iz drugega pogodbenega razmerja ali razmerja na drugi podlagi, ki ima naravo odvisnega razmerja po tem zakonu.<sup>3</sup>

Kaj vključuje dohodek iz delovnega razmerja, je določeno v 25. členu ZDoh-1<sup>4</sup>. V skladu s 6. točko prvega odstavka<sup>5</sup> tega člena dohodek iz delovnega razmerja vključuje vsako izplačilo delodajalca v zvezi s prenehanjem veljavnosti pogodbe o zaposlitvi, vsako izplačilo zaradi prenehanja zaposlitve in podobne prejemke. Med tovrstne prejemke štejemo tudi izplačilo delodajalca, kadar ga ta nameni za dokup pokojninske dobe starejšemu presežnemu delavcu, ki v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih (ZDR) uživa posebno pravno varstvo pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi.

Davčna osnova od dohodka iz delovnega razmerja je v skladu s prvim odstavkom 29. člena ZDoh-1<sup>6</sup> dohodek iz 25. člena<sup>7</sup> tega zakona, zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih mora na podlagi posebnih predpisov plačevati delojemalec. Akontacija dohodnine od teh dohodkov se izračuna in plača ob upoštevanju določb drugega, tretjega, četrtega, petega in šestega odstavka 121. člena ZDoh-1<sup>8</sup>.

Akontacijo dohodnine izračuna plačnik davka kot davčni odtegljaj v obračunu davčnega odtegljaja. Po določbi prvega odstavka 267. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 54/04, 57/04 - ZDS-1, 109/04 - odločba US, 128/04 - odločba US in 139/04), v nadaljevanju: ZDavP-1<sup>9</sup>, mora plačnik davka davčni odtegljaj izračunati in odtegniti hkrati z obračunom dohodka iz zaposlitve.

V skladu z osmim odstavkom 16. člena ZDoh-1<sup>10</sup> se dohodek, prejet v naravi, poveča s koeficientom davčnega odtegljaja, če:

1. v skladu s tem zakonom in z zakonom, ki ureja davčni postopek, obstaja obveznost obračuna, odtegnitve in plačila davčnega odtegljaja od tega dohodka,
2. ni drugega zavezančevega dohodka, prejetega v denarju pri izplačevalcu dohodka v naravi ali ta ne zadošča, da bi se od tega dohodka odtegnil in plačal davčni odtegljaj od dohodka v naravi.

Po določbi prvega odstavka 102. člena ZDoh-1<sup>11</sup> je letna davčna osnova od dohodkov rezidenta, pridobljenih v davčnem letu, vsota davčnih osnov, vključno s povečanji in zmanjšanji, določenimi pri posamezni vrsti dohodka.

Letna davčna osnova iz 102. člena ZDoh-1, zmanjšana za zneske olajšav iz 105. člena, iz prvega in drugega odstavka 106. člena, 107. člena, 108. člena, 111. člena in 112. člena tega zakona, je neto davčna osnova. Dohodnina se odmeri od neto letne davčne osnove po stopnjah iz 116. člena ZDoh-1 (za leto 2005 po stopnjah iz 134. člena tega zakona).<sup>12</sup>

Povprečenje kot določitev letne davčne obveznosti od določenih dohodkov zavezanca z uporabo povprečne stopnje dohodnine enoletnih dohodkov je opredeljeno v 103. členu ZDoh-1<sup>13</sup>. V skladu s prvim odstavkom tega člena se dohodki iz delovnega razmerja v celoti vštejejo v osnovo za dohodnino leta, v katerem jih je zavezanec prejel, in se obdavčijo po povprečni stopnji dohodnine enoletnih dohodkov, pod pogojem, da so bili izplačani na podlagi sodne odločbe za več let nazaj.

V skladu s prvim odstavkom 3. člena Zakona o prispevkih za socialno varnost (Uradni list RS, št. 5/96, 18/96 - ZDavP, 34/96, 3/98, 7/98 - odl. US, 81/00 in 97/01), v nadaljevanju: ZPSV, zavezanci plačujejo prispevek za socialno varnost iz bruto plače in iz bruto nadomestil plače za čas odsotnosti z dela v skladu s predpisi o delovnih razmerjih, če ni z zakoni drugače določeno.

Kakor to določa tretji odstavek 3. člena ZPSV, plačujejo zavezanci prispevke za socialno varnost tudi od vseh drugih prejemkov iz delovnega razmerja, vključno s stimulacijami in bonitetami ter povračili stroškov v zvezi z delom, izplačanimi v denarju, bonih ali v naravi, razen od odpravnin, izplačanih zaradi prenehanja delovnega razmerja iz operativnih razlogov po predpisih o delovnih razmerjih, in od premij prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, od katerih se po drugem odstavku 386. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ne plačujejo prispevki za socialno varnost.

V skladu s četrtnim odstavkom navedenega člena se prispevki za socialno varnost iz prejšnjega odstavka obračunavajo in plačujejo od bruto prejemkov.

Po določbi drugega odstavka 6. člena ZPSV plačujejo delodajalci prispevke za socialno varnost od drugih prejemkov iz delovnega razmerja od osnov, določenih v tretjem, četrtem in petem odstavku 3. člena tega zakona.

V skladu z navedenimi določbami ZPSV se plačujejo prispevki za socialno varnost tudi od zneska prispevka, ki ga delodajalec nameni za dokup pokojninske dobe starejšemu presežnemu delavcu.

<sup>1</sup> *Pojasnilo smiselno velja tudi od 1. 1. 2007 dalje, ko se namesto navedene upošteva naslednja pravna podlaga: prvi in četrtni odstavek 35. člena Zakona o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 117/06 s sprem.).*

<sup>2</sup> *Od 1. 1. 2007 dalje se upošteva tretji odstavek 35. člena ZDoh-2.*

<sup>3</sup> *Od 1. 1. 2007 dalje je pravna podlaga določena v 36. členu ZDoh-2.*

<sup>4</sup> *Od 1. 1. 2007 dalje je pravna podlaga določena v 37. členu ZDoh-2.*

<sup>5</sup> *Od 1. 1. 2007 dalje: v skladu s 5. točko prvega odstavka 37. člena ZDoh-2.*

<sup>6</sup> *Od 1. 1. 2007 dalje: v skladu s prvim odstavkom 41. člena ZDoh-2.*

<sup>7</sup> *Od 1. 1. 2007 dalje: 37. člena ZDoh-2.*

<sup>8</sup> *Od 1. 1. 2007 dalje se upoštevajo pravila iz 127. člena ZDoh-2.*

<sup>9</sup> *Od 1. 1. 2007 dalje se upošteva prvi odstavek 285. člena Zakona o davčnem postopku – ZDavP-2 (Uradni list RS, št. 117/06 s sprem.).*

<sup>10</sup> *Od 1. 1. 2007 dalje: v skladu z devetim odstavkom 16. člena ZDoh-2.*

<sup>11</sup> *Od 1. 1. 2007 dalje: prvi odstavek 102. člena ZDoh-2.*

<sup>12</sup> *Od 1. 1. 2007 dalje so davčne olajšave določene v: 111., 112., 113., 114. in 117. členu, stopnje dohodnine pa v 122. členu ZDoh-2.*

<sup>13</sup> *Od 1. 1. 2007 dalje: 120. člen ZDoh-2.*

